

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip,

în cauza intentată la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Pancons-Com”, în proces de insolvență, împotriva lui Pantelimon Calancea cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent,

împotriva încheierii din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2rci-10/25

NR. PIGD 2-18209817-01-2rci-12022025)

Restituirea cererii de apel ca urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel. Comunicarea de către instanța de apel a actului judecătoresc la adresa electronică a avocatului este un conformă și se consideră recepționat la data livrării conform art.22 din Codul civil, însă nu la data confirmării recepționării sau comunicării repetate.

Judecătoria Chișinău, sediul Central, jud. N. Iordachi,
Curtea de Apel Chișinău, jud. R. Pulbere, A. Cașcaval, D. Dulghieru,

04 februarie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Munteanu,
Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 mai 2020, S.R.L. „Pancons-Com”, în proces de insolvență, reprezentată de administratorul autorizat Igor Bulgaru, a depus cerere, concretizată ulterior, împotriva lui Pantelimon Calancea, solicitând încasarea de la administratorul statutar/fondatorul Pantelimon Calancea suma creanțelor validate în mărime de 1 078 612,09 lei, care nu sunt acoperite integral de masa debitoare a S.R.L. „Pancons-Com”.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 20 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis parțial cererea depusă de lichidatorul S.R.L. „Pancons-Com”, Igor Bulgaru și s-a tras la răspundere subsidiară cu încasarea din contul administratorului statutar Pantelimon Calancea în beneficiul S.R.L. „Pancons-Com” suma de 416 596 de lei. În rest, cererea s-a respins, S-a încasat din contului lui Pantelimon Calancea în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 14 547 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

3. La 02 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.197), Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 20 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, adoptarea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a cererii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

4. Prin încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, împotriva hotărârii din 20 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central. S-a comunicat apelantului și reprezentantului acestuia despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a originalului dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 12 364,95 de lei și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 de lei, acordând pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită.

5. Prin încheierea din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, împotriva hotărârii din 20 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței din încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău. S-a remis în adresa apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

6. La 24 ianuarie 2025 și suplimentar la 08 aprilie 2025, la 26 ianuarie 2026, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.234, Vol.II, f.d. 6, f.d.53), Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii instanței de apel, trimiterea cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului.

7. În susținerea recursului, partea recurentă a invocat că, la 04 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, a fost recepționată încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel înaintate și s-a acordat un termen de 7 zile pentru înlăturarea neajunsurilor cererea de apel. Iar la 09 decembrie 2024, în vederea înlăturării neajunsurilor, a prezentat dovezile de plată a taxei de stat și de timbru. Însă la 15 ianuarie 2025, prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”, a recepționat încheierea instanței de apel din 12 decembrie 2024 prin care s-a restituit cererea de apel.

8. În dezacord cu încheierea contestată, a indicat că doar la 04 decembrie 2024 la adresa de e-mail, respectiv termenul acordat, în temeiul art.111 alin. (3) din Codul de procedură civilă a început a curge la 05 decembrie 2024 și a expirat la 11 decembrie 2024, or, confirmare de recepționare la 29 noiembrie 2024 a încheierii din 05 septembrie 2024 lipsește. Respectiv, instanța de apel nu putea reține acest aspect și drept urmare, termenul procedural nu putea fi considerat încălcat.

9. Avocatul recurentului a precizat că la 09 decembrie 2024 a înlăturat neajunsurile din cererea de apel, stabilite conform încheierii din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău. Astfel, instanța de apel urma să constate executarea în termen și admiterea spre examinare a cererii de apel. Însuși Pantelimon Calancea nu a recepționat nici o încheiere de a nu da curs la 29 noiembrie 2024, cum reține instanța de apel în încheierea din 12 decembrie 2024. Lipsa confirmării recepționării încheierii la 29 noiembrie 2024 urmează a fi interpretată în favoarea sa, or, instanța de apel nu a constatat când a fost recepționată încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, acțiune procesuală care determină începerea calculării termenului de procedură.

10. Conform principiului *in dubio pro actione*, consacrat în doctrină și jurisprudență, în cazul în care există incertitudini cu privire la îndeplinirea cerințelor formale sau procedurale, instanța este obligată să interpreteze astfel de incertitudini în favoarea accesului la justiție al părților. Această abordare derivă din necesitatea asigurării efective a dreptului constituțional de acces la instanță, prevăzut de art. 20 din Constituția Republicii Moldova, precum și de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO). Astfel, lipsa unei confirmări clare a recepționării a actului, a creat premisele aplicării principiului *in dubio pro actione*, obligând instanța de apel să considere termenul de 7 zile ca fiind respectat, în virtutea accesului efectiv la justiție.

11. Conform jurisprudenței CtEDO, dreptul la un proces echitabil include accesul efectiv la actele procedurale. Lipsa unei comunicări clare și confirmate a recepționării încheierii din 05 septembrie 2024 a creat un dezechilibru procedural care contravine principiului egalității armelor și dreptului la apărare. În caz contrar, s-ar putea crea premisele încălcării dreptului la un proces echitabil. În jurisprudență sa constantă, CtEDO a subliniat că obligația de comunicare a actelor de procedură, atunci când aceasta este impusă de legislația națională, este considerată îndeplinită și conformă garanțiilor prevăzute de art. 6 §1 din Convenție numai dacă justițiabilului i-a fost oferită posibilitatea reală și efectivă de a lua cunoștință de conținutul actului ce trebuia comunicat. Mai mult, sarcina de a demonstra efectuarea unei astfel de comunicări revine în întregime statului care invocă respectarea acestei obligații, consolidând astfel protecția drepturilor procesuale ale părților. Astfel, Curtea a subliniat în repetate rânduri că dreptul de acces la o instanță, principiul contradictorialității și principiul egalității armelor, consacrate de art. 6 §1 din Convenție, se extind și asupra domeniului specific al comunicării actelor judiciare către părți. Aceste principii fundamentale impun ca procesul de comunicare să fie organizat astfel încât să asigure participarea efectivă a părților și respectarea drepturilor procesuale, garantând, în același timp, echilibrul procedural și transparența în administrarea actului de justiție.

12. Pe de altă parte, prezumarea absolută a comunicării actelor de procedură și a recepționării citațiilor și înștiințărilor judiciare exclusiv prin simpla expediere a acestora prin intermediul poștei electronice nu se încadrează în niciuna dintre cerințele enunțate anterior. Într-o asemenea situație, partea căreia îi sunt destinate aceste comunicări este plasată într-o poziție dezavantajoasă în raport cu ceilalți participanți la proces. Aceasta deoarece nu poate fi exclusă posibilitatea ca partea vizată să nu aibă acces real și efectiv la mesajul transmis, ceea ce contravine principiilor egalității armelor, contradictorialității și dreptului la un proces echitabil, garantate de art. 6 §1 din Convenție. Astfel, o condiție *sine qua non* pentru ca mijloacele de comunicare a actelor procedurale civile participanții la proces să treacă testul legalității, iar comunicarea să fie considerată efectuată în mod legal și

în conformitate cu toate garanțiile dreptului la un proces echitabil, este ca aceste mijloace să asigure atât transmiterea, cât și confirmarea recepționării actelor, precum și accesul nemijlocit și efectiv la conținutul acestora. La caz, mesajul transmis la 29 noiembrie 2024 nu a fost recepționat, iar dosarul nu conține nicio probă care să confirme recepționarea acestuia. Încheierea a fost efectiv recepționată abia la data de 04 decembrie 2024, ceea ce demonstrează lipsa îndeplinirii condițiilor esențiale de legalitate și efectivitate ale comunicării. Formalismul excesiv, aplicat de instanța de apel prin restituirea cererii de apel fără o analiză detaliată a cauzei, contravine principiilor fundamentale ale procesului echitabil. Restituirea cererii de apel exclusiv pe baza unei presupuse depășiri a termenului procedural ignoră esența dreptului procedural, care urmărește soluționarea pe fond a litigiilor.

13. La fel, a menționat că avocatul său s-a aflat în concediu medical în perioada 04 decembrie 2024 -12 decembrie 2024, conform certificatului medical anexat, iar această situație justifică imposibilitatea obiectivă a unei reacții prompte și constituie o circumstanță ce trebuie luată în considerare în evaluarea speței.

14. Totodată, a reiterat că prezentarea dovezilor achitării taxei de stat și taxei de timbru s-a realizat la 09 decembrie 2024, în interiorul termenului de 7 zile calculat de la data recepționării efective a încheierii. Această acțiune demonstrează buna-credință și respectarea termenelor legale.

15. Suplimentar avocatul recurentului a invocat că la 04 decembrie 2024, urmare a unui apel telefonic efectuat, grefiera judecătorului Dorin Dulghieru a transmis la adresa electronică office.iosip@gmail.com copia încheierii din 05 septembrie 2024, conform extrasului corespunzător din poșta electronică, anexat la recursul declarat la 24 ianuarie 2025.

16. De asemenea, a precizat că a achitat taxa de timbru și taxa de stat la data de 05 decembrie 2024, iar la 09 decembrie 2024 a depus confirmările corespunzătoare la Curtea de Apel Chișinău, conformându-se termenului de 7 zile calculat de la data recepționării efective a încheierii la 4 decembrie 2024. Astfel, măsura restituirii apelului este vădit neîntemeiată și severă.

17. Totodată, a indicat că în programul integrat de gestionare a dosarelor (PIGD), avocatul Andrei Iosip este înregistrat cu adresa electronică andrei.iosip@justice.md fapt confirmat prin extrasul din profilul personal anexat. Anume această adresă poștală reprezintă adresa oficială pentru corespondența procedurală. Operatorul poștal utilizat pentru gestionarea adreselor electronice de tip mail@justice.md (platforma Zimbra Mail) permite expeditorului să obțină confirmări automate privind livrarea și accesarea mesajului transmis. Această funcționalitate oferă garanții suplimentare de trasabilitate și certitudine juridică asupra comunicării actelor procesuale, asigurând respectarea exigențelor privind dovada notificării părților, în conformitate cu principiile contradictorialității și ale dreptului la un proces echitabil.

18. Ulterior depunerii recursului împotriva încheierii din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, avocatul a obținut acces la dosarul electronic al cauzei, gestionat prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD). Studiind actele dosarului electronic, se constată că încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost plasată în Programul integrat de gestionare a dosarelor (PIGD) la 29 noiembrie 2024 și nu a fost comunicată subsemnatului prin intermediul adresei electronice înregistrate în PIGD. În absența unei dovezi certe de notificare prin adresa electronică înregistrată în PIGD, prezumția comunicării încheierii nu poate să opereze în detrimentul său. Orice altă interpretare ar substitui noțiunea de „comunicare” cu cea de „transmitere”, încălcând principiul contradictorialității. Or, din analiza prevederilor art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se comunică participanților la proces la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Prin urmare, simpla expediere a actelor de procedură, în absența unei dovezi certe privind recepționarea lor de către destinatar, nu echivalează cu o comunicare legal efectuată și nu poate produce efecte juridice valabile. Confirmarea primirii constituie o condiție esențială pentru validitatea comunicării, conform cerințelor imperative ale art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

19. Totodată, în temeiul art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă doar actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate, ceea ce înseamnă că doar în acest caz operează prezumția legală de recepționare, fără a fi necesară proba efectivă a primirii de către destinatar. În schimb, atunci când comunicarea se face prin alte mijloace (e-mail, poștă obișnuită, etc.), instanța are obligația să se asigure că transmiterea actului a fost însoțită de o confirmare clară și verificabilă a recepționării. Or, în prezenta cauză, încheierea din 05 septembrie 2024 nu a fost transmisă prin PIGD la momentul emiterii și nici nu există dovada unei comunicări conforme cu cerințele legale, motiv pentru care nu poate fi considerată valabil comunicată, iar termenul procedural nu putea începe să curgă anterior momentului recepționării efective din 04 decembrie 2024.

20. În cauza SC Raisa M. Shipping SRL împotriva României, nr. 37576/05, pct. 34, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că Guvernul nu a furnizat nici un element care să indice că ICCJ a dat dovadă se suficientă diligență pentru a asigura transmiterea citației și primirea acesteia de către societatea reclamantă. În pct. 32 al aceleiași hotărâri, Curtea a constatat că, în general, se impune, în ceea ce privește comunicarea actelor de procedură, ca instanța să asigure transmiterea actului și primirea acestuia.

21. În altă ordine de idei, a îndeplinit obligația esențială prevăzută de art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, plata taxelor de timbru și de stat în termenul acordat prin încheierea din 05 septembrie 2024, respectiv la 05 decembrie 2024, chiar dacă comunicarea acesteia s-ar considera la 29 noiembrie 2024. Simpla întârziere în prezentarea fizică a dovezii, cauzată, inclusiv de concediul medical al avocatului, nu justifică sancțiunea disproporționată a restituirii apelului. Programul integrat de gestionare a dosarelor (PIGD) dispune de o rubrică specială - „Taxe” - în care este sistematizată și afișată informația privind achitarea taxelor judiciare de către participanții la proces. În aceste condiții, informația privind achitarea la 05 decembrie 2024 a taxei de timbru în sumă de 200 lei și a taxei de stat în sumă de 12 365 de lei era accesibilă instanței în mod direct, fiind înregistrată electronic și vizibilă în sistemul procesual. Această evidență digitală exclude orice dubiu cu privire la respectarea obligației legale de achitare în termen a taxelor judiciare și confirmă, chiar și în lipsa unui înscris fizic prezentat imediat, că cerințele esențiale prevăzute de art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă au fost îndeplinite. Prin urmare, instanța de apel a dispus restituirea apelului, deși taxele fuseseră achitate și înregistrate în sistemul electronic oficial la 05 decembrie 2024. Este contrar oricărei logici judiciare să sancționezi partea pentru neprezentarea fizică a unui act care oricum era deja vizibil în sistemul instanței și care a fost executat în termen. Or, din prevederile art. 5 alin. (2) CPC, nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare. Având în vedere achitarea taxelor judiciare în termen, instanța de apel trebuia să țină cont de acest fapt esențial, întrucât respectarea obligației procedurale exclude orice sancțiune procedurală și servește interesului justiției echitabile.

22. Suplimentar în cererea de completare a motivelor de recurs din 26 ianuarie 2026, depusă în scopul dezvoltării și consolidării argumentelor deja invocate, avocatul recurentului a indicat că restituirea cererii de apel este ce mai gravă sancțiune procedurală. Prin natura și consecințele sale are un caracter excepțional, fiind admisibilă în situația în care neajunsurile în mod real fac imposibilă continuarea procedurii judiciare. Neajunsul imputat era deja înlăturat prin achitarea taxelor de stat și de timbru în termenul acordat. Aplicarea sancțiunii prin restituirea cererii de apel este lipsită de temeii juridic și finalitate procedurală., întrucât sancționează exercitarea cu bună-credință a dreptului la apel.

23. De asemenea, a reiterat că actele dosarului demonstrează fără echivoc că încheierea din 05 septembrie 2024 nu a fost comunicată efectiv până la 04 decembrie 2024, data la care a fost transmisă în urma adresării exprese grefierului instanței. Mențiunea formulată precum că actul a fost expediat la 29 noiembrie 2024 prin ea însăși este insuficientă în declanșarea curgerii termenului procedural. În lipsa unei dovezi certe și verificabile, prezumția comunicării nu poate opera împotriva părții. Din moment ce

instanța de apel a procedat la retransmiterea aceleiași încheieri la data de 4 decembrie 2024, rezultă că aceasta nu a considerat însăși că obligația de comunicare fusese realizată anterior în mod efectiv. În aceste condiții, nu mai subzistă niciun temei juridic pentru a considera că termenul procedural ar fi început să curgă la o dată anterioară comunicării efective, iar instanța nu mai dispune de o marjă de apreciere în această privință.

24. Referitor la calculul termenului și efectului plăților, în opinia recurentului, din conținutul încheierii instanței s-a urmărit plata taxelor judiciare, fără a stabili în mod expres că prezentarea confirmărilor de plată la dosar într-un anumit termen, ar constitui o condiție autonomă a valabilității acestei obligații.

25. Situația dedusă judecătii este identică sub aspectul esenței juridice și al problematicii de drept cu cea din decizia nr. 3r-229/25 din 16 iunie 2025 a Curții Supreme de Justiție, în care s-a statuat: „declararea inadmisibilității sau restituirea apelului, în condițiile în care instanța cunoaște despre înlăturarea neajunsului prin plata efectuată în termen, constituie o aplicare excesiv formalistă a normelor procedurale.”

26. Instanțele inferioare au obligația de a ține cont de practica Curții Supreme de Justiție în soluționarea cauzelor similare, nu în mod formal sau selectiv, ci în substanța raționamentului juridic, întrucât ignorarea nejustificată a acesteia generează practici neunitare și afectează securitatea raporturilor juridice. Abaterea de la o teză jurisprudențială clar conturată impune, în mod necesar, o motivare distinctă și convingătoare, capabilă să justifice diferența de soluție, motivare care lipsește cu desăvârșire în cauza de față.

27. Cu referire la considerentele Curții Constituționale, avocatul recurentului a reiterat că argumentele expuse anterior privind lipsa comunicării efective a încheierii din 05 septembrie 2024 Curții de Apel Centru, caracterul formalist al aplicării sancțiunii restituirii apelului și afectarea dreptului de acces la justiție sunt nu doar confirmate, ci și întărite de considerentele reținute de Curtea Constituțională în decizia nr. 184 din 11 decembrie 2025, pronunțată ca urmare a excepției de neconstituționalitate ridicate chiar în prezenta speță. Deși Curtea Constituțională a declarat sesizarea inadmisibilă, aceasta a subliniat expres că dreptul de acces la justiție, garantat de art. 20 din Constituție și de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, presupune notificarea corespunzătoare și efectivă a părții cu privire la actele de procedură, în special atunci când exercitarea unei căi de atac este supusă unor termene procedurale stricte. Această constatare este direct aplicabilă cauzei de față, în care sancțiunea restituirii apelului a fost fundamentată pe o pretinsă comunicare care nu a fost confirmată și care, în fapt, nu a produs efecte juridice.

28. Totodată, Curtea Constituțională a operat o distincție normativă esențială între comunicarea actelor de procedură prin intermediul

Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD) și comunicarea prin alte mijloace, inclusiv prin poșta electronică. Curtea a reținut că, în afara PIGD, valabilitatea comunicării este condiționată de existența unor mijloace care să asigure atât transmiterea textului actului, cât și confirmarea primirii acestuia. Prin urmare, simpla expediere a unui act procedural prin e-mail nu este suficientă pentru a produce efectele juridice ale unei comunicări valabile. Această exigență este pe deplin relevantă în prezenta cauză, în care nu există dovada confirmării recepționării actului, iar comunicarea efectivă a încheierii a avut loc abia la 04 decembrie 2024, aspect demonstrat supra prin însăși retransmiterea actului de către instanța de apel. În consecință, speța confirmă necesitatea ca instanța să verifice, în concret, îndeplinirea condițiilor de comunicare și efectivitatea informării, înainte de aplicarea unei sancțiuni procedurale extreme. În același sens, Curtea Constituțională a subliniat că instanța de judecată este ținută să acționeze cu toată diligența necesară pentru informarea efectivă a justițiabilului, astfel încât acesta să își poată exercita în mod real dreptul la apărare. Această obligație de diligență nu poate fi substituită printr-o prezumție formală de comunicare, mai ales atunci când sunt utilizate mijloace care nu beneficiază de un mecanism automat și verificabil de confirmare a recepției.

29. De asemenea, Curtea Constituțională a reținut că prezumția comunicării nu are caracter absolut, aceasta putând fi răsturnată prin demonstrarea existenței unor circumstanțe care au împiedicat recepționarea efectivă a actului procedural. În prezenta cauză, lipsa confirmării de primire, coroborată cu retransmiterea efectivă a încheierii la 04 decembrie 2024, constituie tocmai asemenea circumstanțe, care impuneau instanței de apel o analiză concretă și individualizată, analiză care nu a fost realizată. Prin aceste considerente, Curtea Constituțională a delimitat în mod expres sfera controlului de constituționalitate de cea a controlului aplicării legii, stabilind că verificarea existenței unei comunicări efective și a respectării garanțiilor procesuale în circumstanțele concrete ale cauzei revine instanțelor de drept comun. La caz, instanța de apel a realizat o astfel de verificare, care a aplicat sancțiunea restituirii apelului în baza unei prezumții formale infirmate de faptele dosarului. Corectarea acestei erori de aplicare a legii constituie obiectul prezentului recurs și intră în mod direct în competența Curții Supreme de Justiție.

30. Copiile recursului declarat, inclusiv cele suplimentare, au fost expediate intimatului la 12 februarie 2025, la 10 aprilie 2025 și la 27 ianuarie 2026, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d. 2, 23-24, 61).

31. Prin încheierea din 28 mai 2025 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea depusă de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă. S-a remis Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de Pantelimon

Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, în vederea examinării constituționalității prevederilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă. S-a amânat examinarea cauzei în ordine de recurs până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

32. La 16 decembrie 2025, prin intermediul poștei terestre (Vol.II, f.d.52), Curtea Constituțională a expediat decizia nr. 184 din 11 decembrie 2025 de inadmisibilitate a sesizării nr.122g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă (Vol.II, f.d.48-51).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

33. Art.1 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012:

„(4) Procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.”

34. Art.8 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012:

„(2) Încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvență.”

35. Art. 424 din Codul de procedură civilă:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

36. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

37. Art. 426 din Codul de procedură civilă:

„(2) Recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

38. Art. 368 din Codul de procedură civilă:

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.”

39. Art. 369 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).”

40. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

41. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

42. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

43. Art. 112 din Codul de procedură civilă

„(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit pînă la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

44. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

45. Art. 115 din Codul de procedură civilă:

„La cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.”

46. Art. 75 din Codul de procedură civilă:

„(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

47. Art. 10 din Codul de procedură civilă:

„(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.”

48. Art. 22 din Codul civil:

„(1) Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

(2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă.

(3) Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întîrziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, cînd poate fi accesată de către destinatar; sau

d) cînd este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întîrziere.

(5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întîi.”

49. Art. 427 din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

50. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că materialele cauzei denotă că prin scrisoarea datată cu 26 decembrie 2024 a fost expediată recurentului copia încheierii din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău (Vol.I, f.d.229), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către partea recurentă. Totodată, din textul recursului se deduce recepționarea copiei încheierii de restituire a cererii de apel la 15 ianuarie 2025. Astfel, recursul depus la 24 ianuarie 2025, prin intermediul poștei electronice, este în termen.

51. Studiind materialele cauzei, argumentele invocate în recurs în raport cu normele de drept pertinente, Completul de judecată al Curții Supreme de

Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din motivele ce succed.

52. Din materialele cauzei civile rezultă că, la 02 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.197), Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 20 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (Vol.I, f.d.197-198).

53. În contextul prevederilor art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 05 septembrie 2024, instanța de apel nu a dat curs cererii de apel depuse, comunicând apelantului și reprezentantului acestuia despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a originalelor dovezilor de plată a taxei de stat în sumă de 12 364,95 de lei și a taxei de timbru în mărime de 200 de lei, acordând pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii (Vol.I, f.d.213-216).

54. La 29 noiembrie 2024 prin intermediul poștei electronice, instanța de apel a expediat avocatului apelantului copia încheierii de a nu da curs cererii de apel (Vol.I, f.d.218).

55. Prin încheierea din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit apelul declarat de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, împotriva hotărârii din 20 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței din încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău. S-a remis apelantului apelul cu anexele (Vol.I, f.d.224-228).

56. Din criticile aduse în recursul declarat, inclusiv în suplimentul la acesta, instanța de recurs identifică dezacordul recurentului cu încheierea contestată, motivat prin faptul că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a recepționat-o la 04 decembrie 2024 și respectiv la 09 decembrie 2024, în termen a înlăturat neajunsurile indicate în aceasta, prezentând dovezile de plată a taxei de stat și de timbru.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel din motivul neînlăturării de către apelant în termen a indicațiilor din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, din motivele redată infra.

58. În context, instanța de recurs notează că avocatului recurentului i-a fost expediată la 29 noiembrie 2024 copia încheierii de a nu da curs cererii de apel prin intermediul adresei de e-mail office.iosip@gmail.com, conform fișierului atașat: „încheiere nu dat curs.pdf, 229 kb”, aspect reflectat în extrasul din poșta electronică (Vol.I, f.d.218).

59. Totodată, instanța de recurs notează că de la aceasta adresă electronică de către avocatul Andrei Iosip s-a realizat expedierea către instanța de judecată a cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la fel, această adresă este reflectată în subsolul cererii de apel întocmite (Vol.I, f.d.197-198).

60. De asemenea, instanța de recurs menționează că la cererea de recurs depusă de avocatul Andrei Iosip, în numele și interesele lui Pantelimon Calancea, a fost anexat extrasul din poșta electronică, din care rezultă că la 04 decembrie 2024 la aceeași adresă de e-mail enunțată supra, avocatului recurentului i-a fost expediată, conform fișierului atașat „2a-279.24 Pancons-com vs Calancea Pantelimon nu dat curs apel taxa de stat, timbru.pdf, 79 k” (Vol.I, f.d.238).

61. La acest aspect, instanța de recurs relevă că în recursul suplimentar depus la 08 aprilie 2025, ora 22:09, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.6,17-19), avocatul recurentului, Andrei Iosip, a indicat că, la 04 decembrie 2024, urmare a apelului telefonic, grefiera judecătorului raportor, i-a transmis la adresa electronică office.iosip@gmail.com copia încheierii din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău (Vol.II, f.d.17 verso). Iar la 09 decembrie 2024 apelantul Pantelimon Calancea depus cerere cu anexare înscrisurilor în vederea înlăturării neajunsurilor privind plata taxei de stat și de timbru.

62. Deși în suplimentul la recurs, avocatul recurentului, Andrei Iosip, a afirmat că în programul integrat de gestionare a dosarelor este înregistrat cu adresa electronică andrei.iosip@justice.md, conform extrasului din profilul personal, și anume această adresă poștală este cea oficială pentru corespondența procedurală, însă la recepționarea la solicitarea sa telefonică a copiei încheierii din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău la adresa office.iosip@gmail.com, nu a obiectat că nu ar fi adresa de corespondență pentru actele procedurale și nici nu a solicitat expedierea electronică la o altă adresă decât cea utilizată de instanța de apel la transmiterea actului procedural. De altfel, instanța de recurs reiterează că anume de la adresa office.iosip@gmail.com, de către avocatul Andrei Iosip s-a realizat expedierea către instanța de judecată a cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe, adresă reflectată în subsolul cererii de apel (Vol.I, f.d.197-198). La fel, nu a indicat despre comunicarea actelor emise de instanța de judecată la o altă adresă electronică.

63. Mai mult, în recursul declarat, avocatul recurentului, Andrei Iosip, nu a obiectat că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel nu i-ar fi fost comunicat la o anumită adresă electronică sau chiar la cea înregistrată în programul integrat de gestionare a dosarelor, însă a declarat că, de fapt, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel i s-a comunicat la 04 decembrie 2024, iar în recursul suplimentar a specificat că i s-a transmis în rezultatul apelului telefonic al grefierii judecătorului.

64. Instanța de recurs relevă că în contextul prevederilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură, [...] și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate [...], la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Iar în conformitate cu art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură, de altfel, prevederi invocate și de avocatul recurentului, [...] și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică [...] avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

65. Iar în sensul art.22 din Codul civil, citat supra, comunicarea se consideră realizată la data livrării corespondenței, dar nu la data confirmării recepționării de către destinatar.

66. La acest capitol, instanța de recurs reiterează că avocatul recurentului în mandatul avocațial a reflectat adresele office@iosip.md și office.iosip@gmail.com (Vol.I. f.d.90), iar în subsolul referinței depuse la cererea de chemare în judecată, explicațiilor în scris în prima instanță, cererii de apel a indicat adresa office.iosip@gmail.com, fiind și adresa prin intermediul căreia s-au expediat actele către instanță (Vol.I, f.d.93, 118, 164-166, 197-198).

67. Drept urmare decad argumentele avocatului recurentului referitor la faptul că nu i-ar fi fost comunicat actul procedural la adresa înregistrată în programul integrat de gestionare a dosarelor andrei.iosip@justice.md, în condițiile în care ultimul a utilizat această adresă doar la expedierea recursului prin intermediul poștei electronice, a recursului împotriva încheierii de restituiri a cererii de apel, fiind indicată în subsolul cererii de recurs, inclusiv celui suplimentar (Vol.I, f.d.234-235, Vol.II, f.d.6, 17)

68. Cu referire la alegația avocatului recurentului precum că simpla expediere a actelor de procedură, în absența unei dovezi certe privind recepționarea lor de către destinatar, nu echivalează cu o comunicare legală efectuată și nu poate produce efecte juridice valabile, confirmarea primirii constituie o condiție esențială pentru validitatea comunicării, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că legislația în vigoare permite comunicarea actelor procedurale emise prin orice mijloace care asigură recepționarea textului de către destinatar, la caz, fiind realizată de către instanța de apel prin intermediul poștei electronice la 29 noiembrie 2024 (Vol.I, f.d.218), și anume la adresa de la care s-a expediat apelul către instanță de judecată și care a fost indicată în subsolul cererii de apel (Vol.I, f.d.197-198).

69. De altfel, în decizia sa emisă pe marginea sesizării în prezenta cauză, para. 30-33, Curtea Constituțională a relevat că: „prin norma contestată, legislatorul a stabilit competența instanței de judecată de a trimite actele de procedură, *inter alia*, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace care asigură transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Pentru actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, legislatorul a stabilit că acestea se consideră comunicate din momentul expedierii (articolul 100 alin. (1)¹). Pentru actele de procedură expediate prin alte mijloace, legislatorul a stabilit că mijloacele în discuție trebuie să „asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui” (articolul 100 alin. (1) din Cod).

Curtea consideră că, prin norma contestată coroborată cu alte norme relevante, legislatorul a avut în vedere că instanța judecătorească trebuie să acționeze cu toată diligența necesară pentru ca justițiabilul să fie informat despre procedura care îl privește, astfel încât să poată să se apere în mod corespunzător.

Curtea notează că legislatorul a stabilit că utilizarea adresei electronice ca mijloc de comunicare se realizează potrivit datelor indicate de către parte/participantul la proces. Prin indicarea prealabilă a datelor corespunzătoare, inclusiv a adresei electronice, persoana consimte/încuviințează utilizarea acestei adrese ca mijloc de comunicare cu instanța de judecată.

În aceste condiții, pornind de la prevederile potrivit cărora persoanele fizice și juridice sunt ținute să-și exercite drepturile și libertățile cu bună-credință (a se vedea articolul 61 din Codul de procedură civilă), în cazul în care a indicat adresa electronică sau alt mod de comunicare a actelor de procedură, justițiabilul își asumă consecințele unei astfel de informări și trebuie să dea dovadă de o diligență specială în apărarea intereselor sale, luând măsurile necesare pentru a se informa cu privire la evoluția procedurii (a se vedea decizia Curții Europene în cauza *Gerber v. Slovacia*, 9 noiembrie 2021).”

70. Drept urmare, decad argumentele avocatului recurentului precum că simpla expediere nu ar echivala cu comunicarea legală, în situația în care însuși avocatul a consimțit utilizarea acestei adrese ca mijloc de comunicare cu instanța de judecată.

71. Mai mult, avocatul recurentului în cererea de completare a motivelor de recurs din 26 ianuarie 2026, deși se referă la decizia Curții Constituționale, nu a luat în considerare raționamentele Curții Constituționale referitor la faptul că prin indicarea prealabilă a datelor corespunzătoare, inclusiv a adresei electronice, persoana consimte/încuviințează utilizarea acestei adrese ca mijloc de comunicare cu instanța de judecată. Iar pornind de la prevederile potrivit cărora persoanele

fizice și juridice sunt ținute să-și exercite drepturile și libertățile cu bună-credință (a se vedea articolul 61 din Codul de procedură civilă), în cazul în care a indicat adresa electronică sau alt mod de comunicare a actelor de procedură, justițiabilul își asumă consecințele unei astfel de informări și trebuie să dea dovadă de o diligență specială în apărarea intereselor sale, luând măsurile necesare pentru a se informa cu privire la evoluția procedurii (a se vedea decizia Curții Europene în cauza *Gerber v. Slovacia*, 9 noiembrie 2021), constatări citate supra.

72. Drept urmare, nu poate fi invocată încălcarea dreptului de acces la justiție, garantat de art. 20 din Constituție și de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în condițiile în care actele de procedură au fost comunicate.

73. Instanța de recurs apreciază că fiind nejustificat argumentul precum că din moment ce instanța de apel a procedat la retransmiterea aceleiași încheieri la data de 4 decembrie 2024, rezultă că aceasta nu a considerat însăși că obligația de comunicare fusese realizată anterior în mod efectiv, în situația în care însuși avocatul recurentului a indicat că la cererea sa i s-a comunicat actul procedural. Însă comunicarea actului procedural la 04 decembrie 2024 ca urmare a solicitării avocatului, nu exclude realizarea comunicării anterioare la 29 noiembrie 2024 aceluiași avocat, aspect detaliat supra.

74. În altă ordine de idei, avocatul recurentului nu a prezentat extrasul din corespondența intrărilor ce vizează mesajele primite, după caz, „SPAM”, la adresa office.iosip@gmail.com, cu anonimizarea mesajelor primite de la alți expeditori, în vederea probării faptului că într-adevăr până la apelul său telefonic din 04 decembrie 2024 nu ar fi primit încheierea din 05 septembrie 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel și respectiv ar confirma faptul că instanța de apel nu i-ar fi comunicat încheierea la 29 noiembrie 2024, conform extrasului existent.

75. De altfel, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul generat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul enunțat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Altfel spus, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri. Respectiv, nu poate fi reținut

argumentul părții recurente privind lipsa confirmării de recepționare a actului procedural transmis prin intermediul poștei electronice.

76. În ceea ce vizează argumentul avocatului recurentului precum că taxele de stat și de timbru ar fi fost achitate la 05 decembrie 2024, în termen, și chiar în lipsa prezentării acestora în formă materială, această ar fi fost posibilă a fi identificată în programul integrat de gestionare a dosarelor, instanța de recurs menționează că recurentul sau reprezentatului acestuia în virtutea dispoziției instanței de apel din încheierea emisă la 05 septembrie 2024 aveau obligația de a prezenta, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a originalelor dovezilor de plată a taxei de stat în sumă de 12 364,95 de lei și a taxei de timbru în mărime de 200 de lei, în termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii (Vol.I, f.d.213-216). Iar în conformitate cu art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

77. Cu referire la jurisprudența Curții Supreme de Justiție, cauza de contencios administrativ 3r-229/25, invocată de avocatul recurentului în cererea de completare a motivelor de recurs în susținerea pretinsului formalism de care ar fi dat dovadă instanța de apel, nu poate fi considerată identică cu situația în care la caz s-a comunicat apelantului și reprezentantului acestuia despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a originalului dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 12 364,95 de lei și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 de lei, fiind condiția necesară în vederea punerii pe rol și intentării procedurii de apel. Însă în speța indicată de recurent cu titlu de practică, termenul viza doar prezentarea taxei de timbru, termen care a fost respectat.

78. Chiar și în ipoteza în care taxa de timbru fiind achitată direct pe contul instanței și ultima ar cunoaște despre aceasta plată chiar din ziua intrării acesteia pe contul instanței (prin intermediul secției financiare), la caz recurentul a avut obligația prezentării și dovezii de plată a taxei de stat în sensul dispus de instanță, însă despre ultima instanța nu putea să cunoască.

79. De altfel, nu este justificat argumentul avocatului recurentului precum că este contrar oricărei logici judiciare să sancționezi partea pentru neprezentarea fizică a unui act care oricum era deja vizibil în sistemul instanței și care ar fi fost executat în termen, în condițiile în care informația despre achitarea taxelor de timbru și de stat în PIGD se introduce de către angajatul instanței doar în rezultatul prezentării materiale sau expedierii în format electronic a bonurilor de plată privind taxele achitate și verificării acestora, însă nu la data efectuării nemijlocite de către persoană și neprezentării instanței.

80. Drept urmare, decad argumentele părții recurente la acest capitol, în situația în care urma a prezenta, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, originalele dovezilor de plată a taxei de stat și taxei de timbru, la caz termenul stabilit a expirat la 06 decembrie 2024. Respectiv, sunt neîntemeiate alegațiile părții recurente precum că din conținutul încheierii instanței s-a urmărit plata taxelor judiciare, fără a stabili în mod expres că prezentarea confirmărilor de plată la dosar într-un anumit termen, ar constitui o condiție autonomă a valabilității acestei obligații. Or, instanța de apel prin actul emis a acordat termen anume pentru prezentarea originalelor dovezilor de plată a taxelor judiciare enunțate, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău.

81. Cu referire la argumentul privind aflarea avocatului recurentului în concediu medical în perioada 04 decembrie 2024-12 decembrie 2024, situație care, în opinia părții recurente, justifică imposibilitatea obiectivă a unei reacții prompte și constituie o circumstanță ce trebuie luată în considerare, instanța de recurs notează că acest aspect nu justifică omiterea termenului de îndeplinire a indicațiilor instanței de apel conform încheierii emise, având în vedere că tot din recursul declarat se profilează că la 04 decembrie 2024 a apelat telefonic greșierul judecătorul Curții de Apel în vederea transmiterii copiei încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, iar la 09 decembrie 2024, avocatul a semnat cererea prin care s-au prezentat confirmările de achitare a taxei de stat și taxei de timbru în instanța de apel (Vol.I, f.d.219).

82. În altă ordine de idei, în virtutea art. 115 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

83. Or, la caz, partea recurentă nu a făcut uz de acest drept procedural în vederea prelungirii termenului de procedură acordat de instanța de apel.

84. De asemenea, instanța de recurs apreciază ca fiind irelevante alegațiile avocatului recurentului cu referire la principiul *in dubio pro actione*, consacrat în doctrină și jurisprudență, în cazul în care există incertitudini cu privire la îndeplinirea cerințelor formale sau procedurale, acestea se interpretează în favoarea apelantului în vederea asigurării accesului la justiție. Or, la caz, este cert faptul comunicării actului procedural la adresa electronică indicată de însuși avocatul recurentului. Iar în virtutea art.75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

85. În altă ordine de idei, instanța de recurs reiterează că recurentul a cunoscut despre litigiul în cauză, în special că a exercitat la 02 iulie 2024

calea de atac-apelul împotriva hotărârii primei instanțe, prin intermediul avocatului (Vol.I, f.d.197-208).

86. Deși prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul înregistrând apelul împotriva hotărârii primei instanțe, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune dovezile de plată a taxelor de stat și de timbru, având în vedere natura litigiului.

87. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevant de a menționa obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale în virtutea prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

88. Drept urmare, alegațiile recurentului nu pot determina casarea actului judecătoresc contestat, în situația în care circumstanțele conturate supra denotă că nevalorificarea drepturilor procedurale în termenul acordat de instanța de apel, îi este imputabilă. De altfel, instanța de apel a întreprins măsurile prevăzute de legislația în vigoare în vederea comunicării actelor procedurale emise și acordarea posibilității părții apelante de a-și valorifica drepturile procedurale.

89. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună-credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CtEDO. Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza *Teuschler v. Germania* (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza *Agapito Maestre Sanchez v. Spania*, 29608/02, 04 mai 2004, *Sukhorubchenko v. Russia*, n. 69315/01, §§ 41-43, 10 februarie 2005). Autoritățile judiciare nu sunt răspunzătoare pentru faptul ca reclamantul nu a luat măsurile corespunzătoare pentru a asigura primirea efectivă a corespondenței trimisă la adresa indicată chiar de el (cauza *Oleksiy Grygorovych Boyko c. Ucrainei*, nr. 17382/04 hot. din 23 octombrie 2007).

90. Mai mult, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor sau, după caz, de instanță, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul cărora urmează a fi valorificate, or, în caz contrar survin sancțiunile procedurale în sensul art.10 din Codul de procedură civilă. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite

în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

91. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel. Respectiv alegațiile părții recurente nu justifică casarea încheierii contestate, în condițiile în care instanța de apel la adoptarea și comunicarea actului judecătoresc a ținut cont de materialele cauzei și prevederile legale pertinente.

92. Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, recurentul și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul acordat de instanță.

93. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

94. Ținând cont de cele expuse, în conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip.

Menține încheierea din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza intentată la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Pancons-Com”, în proces de insolvență, împotriva lui Pantelimon Calancea cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat